

National Contact Point,
Ministerial Counselor
Ministry of Employment and Economy
PO Box 32
FI- 00023 GOVERNMENT
Helsinki, Finland
jorma.immonen@tem.fi

OECD- valitus PKC:n käyttäytymisestä Meksikossa

Suomen Metallityöväen liitto, Ammattiliitto Pro ja Uusi Insinööriliitto jotka ovat IndustryALL Global Unionin jäsenjärjestöjä, lähettävät tämän valituksen PKG Groupista, koska se on rikkonut OECD:n monikansallisia yhtiöitä koskevia toimintaohjeita.

PKC Group on suomalainen autonosia valmistava yhtiö, jolla on tuotantolaitoksia Brasiliassa, Virossa, Suomessa, Saksassa, Irlannissa, Meksikossa, Puolassa, Venäjällä, Ukrainassa ja Yhdysvalloissa. Sen pääasiallisia asiakkaita ovat autoja valmistavat yritykset Euroopassa, Brasiliassa ja Pohjois-Amerikassa, mm. ABB, Caterpillar, Chrysler, Continental, Daimler Trucks, Ford, Emerson, Flextronics, General Motors, Lear, Harley-Davidson, Man, Mercedes-Benz, Navistar, Nokia Siemens, PACCAR, Rosenlew, Scania, Volkswagen ja Volvo (alaviite).

Suomalaiset ammattiliitot toimivat valitusta tehdessään yhteistyössä meksikolaisen IndustryALL Global Unionin jäsenjärjestön the National Union of Mine, Metal, Steel and Related Workers of the Mexican Republic (SNTMMSSRM), kanssa ja sen puolesta valittaessaan tapauksesta emoyhtiön kotimaassa.

See PKC Grupo, Investor Presentation-Acquisition of AEES, 9 August 2011, p. 5 (major customers include Continental, Daimler Trucks North America, Ford, General Motors, Harley Davidson, Lear, Navistar and PACCAR); "Empresa," <http://www.pkcgroup.com/index.php?1264> (PKC produces for Volvo, Scania, MAN, Volkswagen, Caterpillar, Mercedes-Benz); Estonian Entrepreneurship Contests, Nominees for the Foreign Investor 2011, <http://www.konkurents.ee/index.php?id=1445> (Key clients include Scania, Volvo, Rosenlew, ABB, Nokia Siemens Network, Emerson and Flextronics).

Valituksen aihe

PKC Group on rikkonut OECD:n toimintaohjeita, erityisesti kappaleen 5 asiakohdat, joissa todetaan:

Yritysten tulisi, sovellettavien lakien, asetusten ja vallitsevien työmarkkinasuhteiden ja työsuhdekäytäntöjen sekä sovellettavien kansainvälisten työnormien puitteissa

1.

a) kunnioittaa monikansallisen yrityksen työllistämien työntekijöiden oikeutta vapaasti perustaa ammattiliittoja ja etujärjestöjä tai liittyä niihin.

b) kunnioittaa monikansallisen yrityksen työllistämien työntekijöiden oikeutta saada tunnustus valitsemilleen ammattiliitoille ja etujärjestöille työehtosopimusneuvotteluja varten ja osallistua rakentaviin neuvotteluihin näiden edustajien kanssa, joko itsenäisesti tai työnantajajärjestöjen kautta, jotta saataisiin aikaan työehtosopimukset.

Erityisesti PKC on – työntekijöille ilmoittamatta tai heidän kanssaan neuvottelematta tuotantolaitoksillaan Meksikon Ciudad Acuñassa – allekirjoittanut yhtiön ohjauksessa olevan ja valvoman työntekijäorganisaation kanssa, työehtosopimuksen ja - tähän sopimukseen perustuen - kieltäytynyt neuvottelemasta SNTMMSSRM:n kanssa, jonka työntekijät ovat valinneet omaksi edustajakseen.

Taustaa

Heinäkuussa 2009 työntekijät perustivat SNTMMSSRM:n ammattiosaston 307. Yhtiön nimi oli silloin Arneses. Kahden seuraavan vuoden aikana liiton tukijat järjestivät avoimesti kampanjoita liiton puolesta.

Elokuun alussa 2011 PKC ilmoitti aiesopimuksesta ostaa AEES:n tehtaat Paltinum Equityltä. Tähän kuului Arneses y Acesorios de México, S. de R.L. de C.V. (Arneses), johon kuului tehtaita useissa paikoissa, mukaan lukien Ciudad Acuñassa.

PKC:n työehtosopimus “Miguel Trujillo López” –liiton, joka on the Confederation of Mexican Workers (CTM) keskusjärjestön jäsen tallennettiin viranomaisille (Federal Conciliation and Arbitration Board (CAB)) 2. syyskuuta 2011. Kauppa virallistui lokakuun 2011 alusta.

Lokakuussa 2011 SNTMMSSRM pyysi neuvotteluja liiton tunnustamiseksi, mutta yhtiö ei vastannut.

28. marraskuuta 2011 SNTMMSSRM teki virallisen vaatimuksen työehtosopimuksen tekemiseksi (emplazamiento) PKC:lle Meksikon lakien mukaisesti.

6. joulukuuta 2011 yhtiö ilmoitti kieltäytyvänsä neuvotteluista ja vasta tuossa vaiheessa ilmoittivat olevansa jo sidottuja työehtosopimukseen CTMLäisen liiton kanssa.

31.tammikuuta 2012 järjesti tiedotustilaisuuden Ciudad Acuña'n tehtailla. Tuolloin työehtosopimuksen olemassaolosta ilmoitettiin työnantajan toimesta ensimmäisen kerran työntekijöille. Samalla kerrottiin, että työnantaja maksaa, eikä sitä peritä palkasta, kaikkien työntekijöiden osalta tälle CTM –liitolle jäsenmaksua.

3. helmikuuta 2012 SNTMMSSRM teki viranomaisille virallisen vaatimuksen (*titularidad*) saada työehtosopimuksen neuvotteluoikeus.

20. helmikuuta viranomaiset torjuivat SNTMMSSRM:n vaatimuksen perustelunaan PKC:n toimintojen olevan liiton sääntöjen mukaisen toimialakentän ulkopuolella.

13. maaliskuuta 2012 SNTMMSSRM teki valituksen viranomaispäätöksestä ensimmäiselle oikeusasteelle.

11. huhtikuuta 2012 PKC julkaisi julkilausuman, jossa se toteaa Meksikon lakien mahdollistavan ammattiliittojen rekisteröityä työntekijöiden edustajiksi ilman työntekijöiden toivetta, käytännössä työntekijöiltä ei koskaan tarvitse kysyä suostumusta.

28.huhtikuuta yhtiö irtisanoi kaivosliiton ammattiosaston 307 johtokunnan jäsenen Carlos Palomino Consignon, joka oli työskennellyt yhtiössä 13 vuotta 2 kuukautta.

4. heinäkuuta 2012 liitto voitti viranomaisia vastaan nostamansa oikeusjutun, koska ne olivat kieltäytyneet liiton vaatimuksista työehtosopimuksen valvonnasta. Tämän tuloksena viranomaiset päättivät kuulemisesta elokuun 31., jolloin päätetään vaalipäivästä ja työntekijät saavat valita SNTMMSSRM:n ja CTM:n välillä.

Kuitenkin PKC:n johto ja päälliköt koko ajan avoimesti puolustavat CTM:ää ja hyökkäävät SNTMMSSRM:ää vastaan. PKC on sallinut CTM:lle rajoittamattoman pääsyn työpaikalle.

OECD:n toimintaohjeen soveltaminen ILO:n sopimusten valossa

Kappaleessa 5 OECD:n toimintaohjeissa todetaan:

Yritysten tulisi, sovellettavien lakien, asetusten ja vallitsevien työmarkkinasuhteiden ja työsuhtekäytäntöjen sekä sovellettavien kansainvälisten työnormien puitteissa

1. a) kunnioittaa monikansallisen yrityksen työllistämien työntekijöiden oikeutta vapaasti perustaa ammattiliittoja ja etujärjestöjä tai liittyä niihin.

1. b) kunnioittaa monikansallisen yrityksen työllistämien työntekijöiden oikeutta saada tunnustus valitsemilleen ammattiliitoille ja etujärjestöille

työehtosopimusneuvotteluja varten ja osallistua rakentaviin neuvotteluihin näiden

edustajien kanssa, joko itsenäisesti tai työnantajajärjestöjen kautta, jotta saataisiin aikaan työehtosopimukset.

Kansainvälinen työjärjestö ILO on määritellyt nämä standardit (2). ILO:n sopimus 87, artikla 2 toteaa, että: "Työntekijöillä ja työnantajilla ilman mitään erotusta on oikeus perustaa mielensä mukaisia järjestöjä ja liittyä sellaisiin ilman muita ehtoja kuin mitä asianomaiset yhdistyssäännöt edellyttävät". Kun Meksiko on ratifioinut sopimuksen nro 87 ja kun kyseessä on oikeus työehtosopimusneuvotteluihin, on paikallaan todeta tämän oikeuden tulevan myös sopimuksen nro 87 piiriin. Sopimuksen 3 artiklan mukaan järjestöillä on oikeus vapaasti päättää toiminnastaan, jonka olennaisen osan muodostavat vapaasti neuvotellut työehtosopimukset. Ne ovat itse asiassa yksi järjestäytymisvapauden takaamisen päätarkoituksista.¹ Jo tästä lähtökohdasta suoraan seuraa kielto loukata tätä järjestäytymisvapauden yhtä päätarkoitusta solmimalla työehtosopimus työnantajan yksipuolisin toimin valitsemansa järjestön kanssa.

Meksiko ei ole ratifioinut ILO:n sopimusta nro 98, joka koskee järjestäytymisoikeuden ja työehtosopimusneuvottelu-oikeuden periaatteiden soveltamista. Jäljempänä esitettävien perusteiden on katsottava, että myös tämä sopimus on OECD-säännöstöä sovellettaessa varteenotettava ja sovellettava kansainvälinen työnormi. Sen 2 artikla toteaa, että:

1. Työntekijöiden ja työnantajien järjestöjen on saatava tyydyttävää suojelua kaikelta joko suoraan vastapuolen tai sen asiamiesten tai jäsenten taholta tapahtuvalta sekaantumiselta järjestöjen perustamiseen, toimintaan tai hallintoon.
2. Erityisesti on katsottava asioihin sekaantumiseksi tämän artiklan mielessä toimenpiteet, joilla koetetaan edistää työnantajain tai työnantajajärjestöjen vaikutusvallan alaisten työntekijäjärjestöjen perustamista tai tukea työntekijäjärjestöjä rahallisesti tai muulla tavoin tarkoituksella saattaa nämä järjestöt työnantajien tai työnantajajärjestöjen valvonnan alaisiksi"(2).

OECD-toimintaohjeen/säännösten V.48 kohdan mukaan säännöstö on rinnakkainen ILO v. 2000 kolmikantaisen MNE-julistuksen kanssa ja toisaalta nojaa ILO:n v. 1998 työkonferenssin yksimieliseen julistukseen työelämän perusoikeuksista, joihin kuuluu myös sopimus 98. Edelleen em. 48 kohdan mukaan ILO:n v. 2000 MNE-julistus voi olla OECD-säännösten tulkinnessa apuna. PKC-tapauksessa on siten perusteltua nojata myös siihen, että ILO:n julistuksen 8. kohdan mukaan jäsenvaltioiden tulisi suurimmassa mahdollisessa määrin soveltaa myös ILO:n ratifioimattomia ydinsopimuksia.

¹ Digest of decisions and principles of the Freedom Association Committee of the Governing Body of the ILO, fifth (revised) edition, Geneva 2006, paragraph 882: The preliminary work for the adoption of Convention No. 87 clearly indicates that "one of the main objects of the guarantee of freedom of association is to enable employers and workers to combine to form organisations independent of the public authorities and capable of determining wages and other conditions of employment by means of freely concluded collective agreements". (Freedom of Association and Industrial Relations, Report VII, International Labour Conference, 30th Session, Geneva, 1947, p. 52.)

² <http://www.ilo.org/ilolex/cgi-lex/convde.pl?C098>

ILO:n julistuksen 8. kohdan kanta nojaa siihen, että ILO:ssa järjestäytymisvapauden ydinsopimukset 87 ja 98 on perinteisesti katsottu jo ILO:n peruskirjan nojalla velvoittaviksi ratifioimattominakin. Tämä käy ilmi ILO:n järjestäytymisvapauskomitean ratkaisu- ja periaatekokoelman otteen kohdista 1 ja 5:

Freedom of association

Digest of decisions and principles of the Freedom Association Committee of the Governing Body of the ILO
fifth (revised) edition
Geneva 2006 (www.ilo.org)

Function of the ILO and mandate of the Committee on Freedom of Association

1. The function of the International Labour Organization in regard to freedom of association and the protection of the individual is to contribute to the effectiveness of the general principles of freedom of association, as one of the primary safeguards of peace and social justice. In fulfilling its responsibility in the matter, the Organization must not hesitate to discuss at the international level cases which are of such a character as to affect substantially the attainment of the aims and purposes of the ILO as set forth in the Constitution of the Organization, the Declaration of Philadelphia and the various Conventions concerning freedom of association.

(See the 1996 *Digest*, para. 1; and 332nd Report, Case No. 2227, para. 600.)

5. Complaints lodged with the Committee can be submitted whether or not the country concerned has ratified the freedom of association Conventions.

(See the 1996 *Digest*, para. 5; and 332nd Report, Case No. 227, para. 600.)

Valitusten käsittely myös ratifioimattomista ydinsopimuksista olisi ollut mieltä vailla, jos niitä ei olisi katsottu jo peruskirjan nojalla velvoittaviksi. Peruskirjaan liitetty v. 1944 Philadelphian julistus puhuu jäsenvaltioita velvoittavana tavoitteena myös työehtosopimus oikeuden tehokkaasta tunnustamisesta osana järjestäytymisvapautta. Viittaamme vielä myös ILO:n v. 1998 työelämän perusoikeuksien julistuksen sisältämään nimenomaiseen veloitteeseen koskien mm. järjestäytymisvapauden ratifioimattomia ydinsopimuksia:

2. Declares that all Members, even if they have not ratified the Conventions in question, have an obligation arising from the very fact of membership in the Organization to respect, to promote and to realize, in good faith and in accordance with the Constitution, the principles concerning the fundamental rights which are the subject of those Conventions, namely:

(a) freedom of association and the effective recognition of the right to collective bargaining;

ILO:n v. 1998 työelämän perusoikeuksien julistuksen periaatteet toistettiin v. 2008 työkonferenssin reilua globalisaatiota koskevassa yksimielisessä julistuksessa (ILO Declaration on Social Justice for a Fair Globalization).

Yrityksiä koskevien periaatteiden osalta on vielä todettava ILO:n v. 2000 MNE julistuksen 8. kohdan myös niille asettama velvoite kunnioittaa ILO:n peruskirjaa ja ILO:n

järjestäytymisvapautta koskevia periaatteita sekä myötävaikuttaa ILO:n v. 1998 työelämän perusoikeuksien julistuksen toteuttamiseen.

Edellä lausutuilla perusteilla PKC-Meksikon tapauksessa myös ILO:n sopimusta nro 98 on pidettävä OECD-säännösten tarkoittamana ja tapauksessa relevanttina kansainvälisenä työnormina. Se antaa lisäpontta OECD-toimintaohjeen V.1b –kohdan ilmaisulle ”valitsemastaan” ammattiliitosta työehtosopimusneuvottelujen kävijänä.

Järjestäytymisvapauden loukkaus PKC:n tapauksessa

Määräämällä itse valitsemansa ammattijärjestön, antamalla työntekijöille oikeutta valita työehtosopimusneuvotteluihin vapaasti ja demokraattisesti oma edustajansa - ja jopa millään tavalla ennakolta konsultoimatta tai ilmoittamatta työntekijöille - PKC on yksiselitteisesti loukannut ILO:n sopimusten 87 ja 98 mukaista työntekijöiden järjestäytymisvapautta.

PKC myöntää avoimesti, että syynä sopimuksen solmimiseen CTM:n kanssa on se, että yhtiön työntekijöille ei sallita tehokasta edustusta, vaan pikemminkin tehtailla halutaan säilyttää nykyinen tilanne. *PKC:n Pohjois-Amerikan johtaja Frank Sovis toteaa (yksityiskohtainen tapaus kuvaus liite), että CTM:n sopimuksen puitteissa "Me haluamme jatkaa liiketoimintamme hoitamista aivan samalla tavalla kuin ennenkin, ollen yhteistyössä suoraan teidän kanssanne ylläpitääksemme myönteistä ja ammatillista työilmapiiriä."*

PKC:n lausunnossa 11. huhtikuuta todetaan, että "*CTM:n kanssa tehty sopimus tukee edelleen työntekijöiden mahdollisuutta kommunikoida suoraan yhtiön kanssa heidän työsuhdettaan koskevissa kysymyksissä tarvitsematta kolmansia osapuolia välittäjinä*".

Yhtiö perustelee näitä toimia toteamalla, että työntekijät ovat ilmaisseet vastustavansa SNTMMSSRM -liittoa ja että yhtiö haluaa "suojella" heitä. Nämä lausunnot ovat epäilemättä valheellisia, mutta ennen kaikkea ne ovat epäolennaisia. Vaikka PKC olisi rehellisesti halunnut työntekijöidensä vapaasti toteuttaa oikeuttaan ammatilliseen edustukseen, ei ole työnantajan asia tehdä päätöstä siitä, miten työntekijät tätä oikeuttaan käyttävät.

PKC väittää myös, että "*Meksikon lainsäädäntö antaa liitoille mahdollisuuden rekisteröityä työntekijöiden edustajina huolimatta työntekijöiden tahdosta; itse asiassa työntekijöiltä ei ehkä lainkaan kysytä heidän mieltymyksiään*". Vaikka tämä lausunto olisi paikkansa pitävä, yhtiön toimet loukkaavat silti sopimus 87:ää ja OECD:n toimintaohjetta.

Yhtiön menettely sen allekirjoittaessa sopimuksen CTM:n kanssa samoin kuin tarjotut palkankorotukset välittömästi SNTMMSSRM:n neuvottelupyynnön jälkeen ja sen jälkeen kun oli jaeltu SNTMMSSRM:n vastaisia lentolehtisiä vahvistavat, että PKC:n tarkoituksena oli estää työntekijöitään liittymästä itse valitsemaansa järjestöön.

Työnantajan vaikutusvallan alaiset liitot

Tekemällä sopimuksen yhtiön vaikutusvallan alaisen ammattiliiton kanssa PKC loukkasi ILO:n sopimuksia 87 ja 98, joka kieltää toimenpiteet, joilla koetetaan edistää työnantajain tai työnantajajärjestöjen vaikutusvallan alaisten työntekijäjärjestöjen perustamista..."(3).

Meksikossa "suojelusopimusten" käytäntö, jolla työnantajat yhteistyössä työnantajan vaikutusvallan alaisten ammattiliittojen (nk. "suojeluliittojen") kanssa määräävät sopimuksista estääkseen työntekijöitä käyttämästä oikeuksiaan on hyvin dokumentoitua (4). Järjestäytymis- ja neuvotteluoikeuksien systemaattinen polkeminen suojelusopimusmekanismeilla on herättänyt laajaa huomiota ja asia esitettiin jokin aika sitten ILO:n järjestäytymisvapauskomitealle IndustryALL Global Unionin (5) tekemän valituksen myötä.

³ The ILO Committee on Freedom of Association (CFA) recently explained this prohibition in some detail in a case from India where an independent union sought to represent workers but was blocked by an employer –dominated “puppet union.”

“903. Firstly, with reference to the above principles concerning the protection against acts of anti-union discrimination and interference in trade union internal affairs, the Committee recalls the importance of the independence of the parties in collective bargaining and stresses that negotiations should not be conducted on behalf of employees or their organizations by bargaining representatives appointed by, or under the domination of, employers or their organizations. Participation in collective bargaining and in signing the resulting agreements necessarily implies independence of the signatories from the employer or employers' organizations. It is only when their independence is established that trade union organizations may have access to bargaining (see Digest, op. cit., paras 868 and 966).

904. It further considers that employers should recognize for collective bargaining purposes the organizations representative of the workers employed by them (see Digest, op. cit., paras 952 and 953). In order to encourage the harmonious development of collective bargaining and to avoid disputes, it should always be the practice to follow, where they exist, the procedures laid down for the designation of the most representative unions for collective bargaining purposes when it is not clear by which unions the workers wish to be represented. In the absence of such procedures, the authorities, where appropriate, should examine the possibility of laying down objective rules in this respect (see Digest, op. cit., para. 971). In this respect, the Committee considers that, in order to determine whether an organization has the capacity to be the sole signatory to collective agreements, two criteria should be applied: representativeness and independence. The determination of which organizations meet these criteria should be carried out by a body offering every guarantee of independence and objectivity (see Digest, op. cit., para. 967).”

CFA, Case No. 2512, Report No. 348 (2007), <http://www.ilo.org/ilolex/cgi-lex/pdconv.pl?host=status01&textbase=iloeng&document=4753&chapter=3&query=%28india%29+%40ref&highlight=&querytype=bool&context=0>

⁴ Carlos de Buen Unna, Collective Bargaining Agreements for Employer Protection (“Protection Contracts”) in Mexico, Friedrich Ebert Foundation, December 2011, http://www.democraciaylibertadsindical.org.mx/media_files/Paper_Charles_De_Buen.pdf ; José Alfonso Bouzas Ortíz, Evaluación de la contratación colectiva en el Distrito Federal, Friedrich Ebert Foundation, June 2009, http://www.democraciaylibertadsindical.org.mx/media_files/LIBRO_BOUZAS.pdf ; Maria Xelhuanzi López, La democracia pendiente: La libertad de asociación sindical y los contratos de protección en México, STRM, 2000.

⁵ CFA, Case No. 2694, Report No. 359 (2011), para. 903.

Meksikon suojelusopimusongelma on myös kiinnittänyt yhtiöiden sosiaalisia vastuukysymyksiä käsittelevien asianajajien huomion. Esimerkiksi Fair Labour Organisation on hiljattain antanut jäsenilleen toimintaohjeet määritellen tarkasti erityiset monitorointikäytännöt suojelusopimusten välttämiseksi (6).

PKC teki sopimuksen CTM:n kanssa ilmoittamatta työntekijöilleen ja kuulematta heitä. Työntekijöille ei annettu tilaisuutta ottaa kantaa siihen, haluavatko he edustajakseen CTM:n tai jonkun muun liiton. Heillä ei ollut mitään mahdollisuutta valita edustajiaan tai edes neuvotella heitä nyt "edustavien" CTM:n johtajien kanssa (ja kuten PKC korostaa, jotka nyt voivat kerätä heiltä jäsenmaksuja haluavat he sitten liittyä tai ei). Heillä ei ollut minkäänlaista tilaisuutta osallistua sopimuksesta käytyihin neuvotteluihin, mihin he nyt ovat laillisesti sidottuja. He eivät koskaan ole saaneet edes kopiota CTM:n sopimuksesta sen paremmin työnantajaltaan kuin CTM:ltä.

PKC myöntää itse, että se pitäytyy sopimuksessaan CTM:n kanssa erityisenä tarkoituksenaan "suojella" työntekijöitään SNTMMSSRM:ltä. PKC:n menettely on ristiriidassa CFA:n määrittelemien edustuksellisuuden ja riippumattomuuden kriteereiden kanssa ja sen myötä myös loukkaa OECD:n toimintaohjetta.

RATKAISUPYYNTÖ

Pyynnön allekirjoittajat esittävät, että kansallinen yhteystoimisto (National Contact Point) tekee perinpohjaisen arvioinnin yllä esitetystä asiasta mukaan lukien konsultaatiot sekä SNTMMSSRM:n ja PKC:n kanssa ja suorittavat laajat haastattelut PKC:n työntekijöiden keskuudessa, joihin nykyinen tilanne on vaikuttanut ja keräävät kaiken lisätiedon, jota heiltä voi saada. Tässä tarkoituksessa pyynnön allekirjoittajat esittävät, että NCP-toimistot toimisivat hyvässä yhteistyössä edistääkseen vuoropuhelua työnantajan ja ammattiliiton välillä ja löytääkseen ratkaisun, joka kunnioittaa Ciudad Acuñaan työntekijöiden oikeuksia.

Allekirjoittajat toivovat, että asiaa koskeva kirjeenvaihto ohjattaisiin osoitteeseen: Jari Hakkarainen, jari.hakkarainen@metalliliitto.fi, ja kopiot osoitteisiin: Matti Koskinen, matti.koskinen@proliitto.fi ja Ismo Kokko, ismo.kokko@uil.fi.

Ystävällisesti,

Riku Aalto
Metallityöväen liitto
puheenjohtaja

Antti Rinne
Ammattiliitto Pro
puheenjohtaja

Pertti Porokari
Uusi Insinööriliitto
puheenjohtaja

Liite: Yksityiskohtainen tapauskuvaus

⁶ Fair Labor Association, Op Memo: Freedom of Association: Monitoring Against Protection Contracts in Mexico, 14 February 2012, http://www.fairlabor.org/sites/default/files/freedom_of_association_mexico.pdf ; see also Maquila Solidarity Network, Freedom of Association in Mexico Tool Kit 2010, <http://en.maquilasolidarity.org/node/969>

Yksityiskohtainen tapauskuvaus

Elokuussa 2011 PKC ilmoitti ostavansa autoteollisuuden johdinsarjoja valmistavan AEES:n omaisuuden Platinum Equityltä.⁷ Tähän omaisuuteen kuului Arneses y Acesorios de México, S. de R.L. de C.V. (Arneses), meksikolainen yhtiö, jonka omistuksessa on johdinsarjoja valmistavia tuotantolaitoksia useilla paikkakunnilla, mukaan lukien Ciudad Acuña. Tällä paikkakunnalla Arneses työllistää noin 8,000 työntekijää seitsemässä tehtaassa. Kuten useimmissa muissakin Ciudad Acuña tehtaissa, Arnesesin tehtailla ei ole historiallisesti oltu ammatillisesti järjestäytyneitä. Kuitenkin Arnesesin työntekijöillä on pitkä historia järjestäytyneessä työelämän oikeuksiensa puolustamisessa.⁸

Heinäkuussa 2009 Arnesesin työntekijät muodostivat SNTMMSSRM:n ammattiosaston 307. Seuraavien kahden vuoden aikana ammattiliiton kannattajat hankkivat jäseniä avoimesti yhteisössään pukeutumalla liiton t-paitoihin tehtailla ja järjestämällä vappuparaatin 2011. Useat tuhannet Arnesesin työntekijät ovat allekirjoittaneet SNTMMSSRM:n jäseneksi liittymislomakkeen.

Sen jälkeen kun Arneses oli myyty PKC:lle SNTMMSSRM lähetti PKC:lle kirjeen 17. lokakuuta 2011 ehdottaen neuvotteluja⁹. IMF:n pääsihteeri keskusteli myös PKC:n toimitusjohtajan Harri Suutarin kanssa. Yhtiö ei vastannut kirjeisiin, mutta ilmoitti sen sijaan 20 % palkankorotuksista 19. lokakuuta¹⁰ aja ryhtyi jakamaan Mineros-vastaisia lehtisiä tehtailla ja pitämään ammattiliiton vastaisia kokouksia¹¹.

28. marraskuuta 2011 SNTMMSSRM esitti virallisen työehtosopimusvaatimuksen (emplazamiento) PKC:lle Meksikon lain mukaisesti.¹²

6. joulukuuta 2011 yhtiö vastasi kieltäytyen neuvotteluista johtuen olemassa olevasta työehtosopimuksesta "Miguel Trujillo López"-liiton kanssa, joka on Meksikon työntekijöiden yhteisjärjestön (CTM) jäsen, sopimuksen tultua kirjatuksi 2. syyskuuta 2011 Liittovaltion sovinto- ja sovittelulautakunnassa (CAB)¹³. "Miguel Trujillo López"-liiton johtajana toimii Tereso Medina, CTM-johtaja Coahuilassa ja liittovaltion

⁷ PKC BECOMES A LEADING GLOBAL HEAVY TRUCK WIRING HARNESS SUPPLIER THROUGH ACQUISITION OF AEES, 9 August 2011, <https://newsclient.omxgroup.com/cdsPublic/viewDisclosure.action?disclosureId=464898&messageId=566619>

⁸ Sam Dillon, Profits Raise Pressures on U.S.-Owned Factories in Mexican Border Zone, New York Times, 15 February 2001, <http://www.nytimes.com/2001/02/15/world/15BORD.html?pagewanted=all>; ILO CFA report, Case No. 2393, <http://www.ilo.org/ilolex/cgi-ex/pdconv.pl?host=status01&textbase=iloeng&document=1534&chapter=3&query=%28mexico%29+%40ref&highlight=&querytype=bool&context=0>

⁹ Letter from Napoleon Gomez Urrutia to Harri Suutari, 17 October 2011, attached as Exhibit A.

¹⁰ Abuso: Engañan a obreros de Ciudad Acuña, Vanguardia, 15 November 2011, <http://www.vanguardia.com.mx/abusoengananaobrerosdecidadacuna-1148522.html>. The wage increase of 20% was promised to all workers, but was given to only those with less than one year of seniority.

¹¹ Copy of anti-Mineros leaflet attached as Exhibit B

¹² Copy attached as Exhibit C

¹³ Copies of the company's response and the CTM contract are attached as Exhibits D and E.

edustajainhuoneen työvoimakomission puheenjohtaja. Tällöin PKC:n työntekijät saivat ensimmäistä kertaa tietää, että heillä oli työehtosopimus ja että heitä "edusti" CTM.

31. tammikuuta 2012 yhtiö järjesti kokouksia Ciudad Acuñaan tehtailla. Frank Sovis, PKC:n Pohjois-Amerikan johtaja välitti videoidun viestin työntekijöille¹⁴. Lausunnon tekstitys kuuluu seuraavasti:

Hei, tässä on Frank Sovis, PKC:n Pohjois-Amerikan johtaja. Haluaisin muutaman minuutin aikaanne jaksakseni kanssanne erittäin tärkeää tietoa.

Kuten tiedätte, eri ryhmät ovat lukuisia kertoja monien viime vuosien aikana pyrkineet saamaan Acuñaan tehtaamme järjestäytyneiksi. Nämä ulkopuoliset ryhmät edustavat omia intressejään, jotka ovat hyvin erilaisia kuin Arnesesin työntekijöidemme intressit. Nämä ulkopuoliset ryhmät ovat toistuvasti yrittäneet vakuuttaa teille, että tarvitsette ammattiliiton puolustamaan työntekijäoikeuksianne. Kuitenkaan yli 25 vuoteen sen paremmin te kuin Arneseskaan eivät ole tunteneet tarvetta ammattiliittoon. Me olemme työskennelleet menestyksekkäästi yhdessä ratkaistaksemme ongelmat ja meillä on ollut suora kommunikaatiolinja keskenämme ilman tarvetta kolmannen osapuolen välitykseen. Avoimien ovien politiikkamme sekä periaatteidemme ja arvojemme vuoksi olette voineet ja voitte jatkossakin ottaa asioitanne esille suoraan ja löytää ratkaisut johtajienne kanssa.

Valitettavasti jotkut näistä ulkopuolisista ryhmistä käyttävät taktiikoita, jotka uhkaavat työrauhaa ... ja ... meidän omaisuuttamme. He eivät välitä siitä, haluatteko vai ette halua ammattiliittoa. He ovat keskittyneitä omiin päämääriinsä, pyrkimyksiinsä ja henkilökohtaisiin taloudellisiin etuihinsa käyttäen kyseenalaisia järjestäytymiskeinoja vain kasvattaakseen jäsenmääräänsä.

Perimmäisenä tarkoituksena suojella teidän oikeuksianne samoin kuin PKC:n oikeuksia ja perustuen palautteeseen monilta työntekijöiltä, Arneses on [epäselvää] toteuttanut työehtosopimuksen CTM:n kanssa, jota edustaa Tereso Medina Ramirez, pääsihteeri. Tällä ryhmällä on vahva historia ja erityisiä toimintatapoja, jotka liittyvät yhteiseen toimintaan työntekijöiden ja työnantajien molemminpuoliseksi eduksi, joiden kanssa voi olla yhteyksiä. Heidän arvonsa ja periaatteensa ovat sopuosinnussa PKC:n kanssa ja he ymmärtävät työnantajiemme, liiketoimintamme ja asiakkaidemme tarpeet. Lisäksi he tuntevat autoteollisuuden liiketoiminnan. Me haluamme jatkaa liiketoimintamme hoitamista aivan samalla tavalla kuin ennenkin, ollen yhteistyössä suoraan teidän kanssanne ylläpitääksemme myönteistä ja ammatillista työilmapiiriä. Teidän tehtaan johtajallanne on vastauksia joihinkin kysymyksiin, joita teillä saattaa olla. Joihinkin emme ehkä pysty tällä hetkellä vastaamaan. Kuitenkin joidenkin seuraavien viikkojen kuluessa teillä on mahdollisuus kuulla enemmän niistä palveluista, joita Tereso ja CTM voivat teille tarjota. Kiitos ajastanne ja siitä, että olette liiketoimintamme avainjäsen.

¹⁴ An audio file of Sovis's message is attached as Exhibit F, and a transcription as Exhibit G.

Näiden kokousten aikana Arnesesin johtajat ilmoittivat työntekijöille, että yhtiö aikoi maksaa työntekijöiden liittojäsenmaksut suoraan CTM-liitolle sen sijaan, että ne olisi peritty palkoista. Työntekijöille ei annettu kopioita työehtosopimuksesta, joka oli solmittu Arnesesin ja CTM:n välillä.

3. helmikuuta 2012 SNTMMSSRM esitti lainsäädäntöön perustuvan vaatimuksen työehtosopimuksen valvomiseksi (*titularidad*) liittovaltion sovinto- ja sovittelulautakunnan hallitukselle¹⁵. Meksikon työlainsäädännön mukaan hallituksen tulisi tällöin asettaa päivämäärä salaiselle uurnavaalille (*recuento*), jossa työntekijät voisivat valita edustajansa¹⁶. Kuitenkin 20. helmikuuta 2012 hallitus epäsi liiton vaatimuksen ilmoittaen, että koska SNTMMSSRM on laillisesti rekisteröity edustamaan vain kaivos-, metalli- ja metalliteknisten alojen työntekijöitä, se ei voi edustaa autonomien valmistajia¹⁷. Liitto teki tästä päätöksestä valituksen 13. maaliskuuta 2012 Työtuomioistuimen ensimmäiseen tuomiokuntaan¹⁸.

28. maaliskuuta 2012 suomalainen televisioasema MTV3:n tutkiva ajankohtaisohjelma "45 minuuttia" lähetti raportin PKC:n toimista Ciudad Acuñassa, johon liittyi toimitusjohtaja Harri Suutarin haastattelu¹⁹. Haastattelussa Suutari antoi seuraavat lausunnot.

Suutari: Tuotantokustannukset ovat alhaisempia (ulkomailla), tuotanto Suomessa ei ole niin kustannustehokasta.

Suutari: He (Mineros) eivät ole saaneet minkäänlaista kannatusta siellä tehtaalla ja työntekijät ovat ilmaisseet tahtonsa olla liittoutumatta.

Suutari: Minä en sitä tiennyt, että semmoinen (sopimus Arnesesin ja CTM:n välillä) on tehty, mutta olen tosi tyytyväinen, että semmoinen on tehty.

Haastattelija: Onko teillä käsitystä siitä, että miten paljon yhtiö maksaa tälle CTM:lle (jäsenmaksuja)?

Suutari: Ei

Haastattelija: Mutta jokuhan heille maksaa ja se on yritys (PKC)?

Suutari: Niin varmaankin.

¹⁵ Copy attached as Exhibit H

¹⁶ Mexico Federal Labor Law, Article 931.

¹⁷ Copy attached as Exhibit I

¹⁸ Copy attached as Exhibit J. The Union argued that the claim that it cannot legally represent auto parts workers not only is erroneous in fact (as wire harnesses are metal products); it clearly violates ILO Convention 87 which states that workers have the right "to join organisations of their own choosing without previous authorisation."

¹⁹ Vapaa järjestäytyminen ei toteudu suomalaisen PKC:n Meksikon –tehtaalla, MTV3.fi, 28 March 2012, <http://www.mtv3.fi/uutiset/ulkomaat.shtml/2012/03/1520123/vapaa-jarjestaytyminen-ei-toteudu-suomalaisen-pkc-n-meksikon--tehtaalla>. The video link is at <http://www.mtv3.fi/uutiset/45min/jaksot.shtml?1519698>

Suutari: Se (CTM) ei varmaan ole suomalaisittain eikä eurooppalaisittain ole aito ammattiliitto, mutta Meksikon työainsäädännössä se on ammattiliito. Työnantaja voi suojautua tällä tavalla ja sitä on käytetty sitä menettelyä.

Haastattelija: Mutta myöskin kysymättä työntekijöiltä?

Suutari: Niin

Suutari: Nämä on ne fasilitteetit missä siellä (Meksikossa) toimitaan.

Haastattelija: Eli maassa maan tavalla?

Suutari: No siltähän se näyttää.

Suutari: Ehkä se täällä Suomessa haittaa.

Haastattelija: Mutta haittaako se teitä yrityksen toimitusjohtajana?

Suutari: Kyllä minä tämän kanssa pystyn elämään, mutta totta kai toivoisin, että Meksikossakin löydetään toisenlaisia tapoja toimia.

MTV3:n raportin jälkeen Suomen ammattiyhdistysliikkeen johto kritisoi yhtiön käytäntöjä työntekijöitä kohtaan ja yhtiön suurin osakkeenomistaja, eläkeyhtiö Ilmarinen, uhkasi vetää sijoituksensa pois PKC:sta²⁰.

Vastineenaan PKC antoi seuraavan lausunnon 11. huhtikuuta 2012.

PKC Group kunnioittaa työntekijöidensä oikeuksia

Vastauksena viimeaikaiseen sijoittaja- ja mediahuomioon Suomessa PKC Group toteaa, että se ei millään tavoin rajoita työntekijöidensä järjestäytymisoikeuksia Meksikossa eikä missään muuallakaan maailmassa. Lisäksi PKC Group noudattaa Meksikon lakeja ja normeja sekä kansainvälisen työjärjestö ILO:n hyväksymää järjestäytymisvapautta.

Yhtiö ottaa itseensä kohdistuneet syytökset erittäin vakavasti ja tukee avointa keskustelua aiheesta työntekijöidensä, sijoittajien sekä median kanssa.

Eri ryhmät (mukaan lukien Kaivostyöntekijöiden liitto) ovat toistuvasti pyrkineet järjestämään Meksikon Acunan tehtaita ja työntekijöitä useiden viime vuosien aikana. Työntekijät ovat johdonmukaisesti ilmaisseet tahtonsa olla liittymättä tällaisiin liittoihin. Useissa työnantajien ja työntekijöiden välisissä kokouksissa viimeisten yhdeksän kuukauden aikana työntekijät ovat edelleen tuominneet

²⁰ Ay-väki tyrmistyi PKC:n menettelytavoista Meksikossa, MTV3.fi, 3 April 2012, <http://www.mtv3.fi/uutiset/kotimaa.shtml/2012/04/1523228/ay-vaki-tyrmistyi-pkc-n-menettelytavoista-meksikossa>; PKC:n Meksikon-menetelmät herättivät suurimman omistajan, MTV3.fi, 4 April 2012, <http://www.mtv3.fi/uutiset/kotimaa.shtml/2012/04/1523921/pkc-n-meksikon-menetelmat-herattivat-suurimman-omistajan>; Ilmarinen uhkaa vetäytyä PKC:stä järjestäytymisrajoitusten takia, 4 April 2012, http://www.yle.fi/alueet/oulu/2012/04/ilmarinen_uhkaa_vetaytya_pkcsta_jarjestaytymisrajoitusten_takia_3384146.html

Kaivosliiton toiminnan ja erityisesti tuoneet julki sen, että mieluiten he eivät halua liittyä heihin.

Meksikon lainsäädäntö antaa liitoille mahdollisuuden rekisteröityä työntekijöiden edustajina huolimatta työntekijöiden tahdosta; itse asiassa työntekijöiltä ei ehkä lainkaan kysytä heidän mieltymyksiään. Liiton rekisteröityminen ja sertifiointi sopimusedustajiksi sitovat työntekijät maksamaan jäsenmaksua ammattiliitolle, haluavatpa he liittyä jäseniksi tai eivät.

PKC Group allekirjoitti AEES-yhtiöiden ostosopimuksen elokuussa 2011. Myös näihin aikoihin Kaivostyöntekijöiden liiton kampanjointi Acunassa voimistui. Suojellakseen työntekijöidensä oikeuksia AEES hyväksyi työehtosopimuksen tekemisen laillisesti toimivan Meksikon työntekijöiden yhteisliiton (CTM) kanssa syyskuussa 2011. Yrityksiä järjestää työntekijöitä on ajettu ulkopuolisten yksilöiden ja ryhmien taholta - ei työntekijöiden. Käytettäessä laillista oikeutta hyväksyä sopimus CTM:n kanssa se nähtiin keinona täyttää työntekijöiden tahto siitä, että heitä ei edusta liitto, jota he eivät halua.

PKC Group Plc osti muodollisesti AEES-yhtiöt 1. lokakuuta 2011. PKC on vakuuttunut siitä, että Kaivostyöntekijöiden liittoa vastaan oli olemassa oppositio ja että Acunan tehtaiden työntekijät eivät halua heidän edustavan itseään. Tämä arvio on selkeä, koska sen jälkeen kun sopimus CTM:n kanssa oli julkistettu eikä myöhemminkään ole tullut esiin mitään kielteistä reaktiota työntekijöiden taholta. Itse asiassa jatkuvissa keskusteluissa työntekijöiden kanssa nämä vahvistavat toiveensa, että Kaivostyöntekijöiden liitto ei edusta heitä ja he ymmärtävät, miksi sopimus CTM:n kanssa hyväksyttiin.

CTM:n kanssa tehty sopimus tukee edelleen työntekijöiden mahdollisuutta kommunikoida suoraan yhtiön kanssa heidän työsuhdettaan koskevissa kysymyksissä tarvitsematta kolmansia osapuolia välittäjinä. Tämän asian työntekijät ovat tehneet selväksi yhtiölle. Sopimus CTM:n kanssa antaa suurempia etuja kuin pakollinen minimi Meksikon työlainsäädännön mukaan.

PKC ei ole rajoittanut eikä tule koskaan rajoittamaan työntekijöidensä järjestäytymisvapautta. 'se, että työntekijät eivät halua edustajakseen jotakin liittoa ei riko heidän järjestäytymisoikeuttaan.

PKC tulee edelleen jatkamaan vakiintunutta vuoropuhelun mallia henkilöstönsä kanssa ymmärtääkseen, mikä on heille tärkeää. Tämän johdosta työntekijöiden vaihtuvuusaste on jo laskenut huomattavasti Acunassa. Sen lisäksi yhtiö arvostaa sitä, että paikallista, liittovaltion ja kansainvälistä lainsäädäntöä noudatetaan täydellisesti olennaisena osana sen toimintaa.

PKC Group Plc
Matti Hyytiäinen
Toimitusjohtaja²¹

²¹ <http://www.pkcgroup.com/index.php?1515> . Matti Hyytiäinen replaced Harri Suutari as President and CEO on 4 April 2012.

PKC IRTISANOO MINEROS-LIITON JOHTAJAN

Lauantaina 28. huhtikuuta, Arneses y Acesorios de México (PKC) irtisanoi Juan Carlos Palomino Consignon, SNTMMSSRM-liiton ammattiosasto 307 hallituksen jäsenen (vaihtuva järjestösihteeri, vastuualueena järjestö-, propaganda- ja tilastotehtävät), joka on ollut yhtiön palveluksessa 13 vuotta ja 2 kuukautta.

Kello 19:10 Palomino oli työpaikallaan, kun mekaanisen osaston työnjohtaja pyysi hänet toimistoonsa, jossa häntä odotti yhtiön henkilöstöjohtaja Iván Chávez sekä Palominon työnjohtaja, herra Borrego.

Chávez kertoi Palominolle, että koska PACCAR-yhtiön (Kenworth-, Peterbilt- ja DAF-kuormaajoneuvojen tuottaja) tilaukset olivat vähentyneet, oli pakko vähentää henkilökuntaa ensimmäisistä ja toisista vuoroista ja mahdollisesti lopettaa kolmas vuoro, jossa Palomino työskentelee. Johtaja jatkoi toteamalla, että hänelle maksettaisiin erorahaa lain mukaisesti ja näytti hänelle paperia allekirjoitettavaksi sekä 77.000 peson (US\$6,267) shekin.

Palomino vastasi olevansa eri mieltä ja haluavansa jatkaa töitä johtajien todetessa, että eivät he, vaan pikemminkin PACCAR ei enää tarvinnut häntä. Hän kysyi, eivätkö he voi siirtää häntä toiselle tehtaalle, mutta he kieltäytyivät. Palomino totesi, että lain mukaan yhtiön pitäisi irtisanoa ensin ne, joilla on vähemmän työvuosia. Hän ei vastaanottanut shekkiä eikä allekirjoittanut paperia ja hän käveli ulos yhtiön turvamiesten saattamana. Ennen hänen lähtöään johtajat kertoivat hänelle, että shekki tallennettaisiin työsopimussihteeristöön.

SNTMMSSRM tukee Palominoa kanteessa työsopimuksen jatkamisen puolesta ja on pyytänyt yhteistyökumppaneitaan keskustelemaan irtisanomisesta PACCARin johdon kanssa ja liittämään vaatimuksen hänen työsuhteensa jatkamisesta kansainvälisen kampanjan vaatimuksiin. Liitto epäilee, että yhtiö käyttää vähentyneitä tilauksia tekosyynä hyökätäkseen pitkään yhtiössä työskennelleitä ay-johtajia vastaan.